

> Retouradres Postbus 16191 2500 BD Den Haag

L0238
Woningstichting Vanhier Wonen
t.a.v. de Raad van Commissarissen
Hogeweg 23
6367 BA Voerendaal

**Inspectie Leefomgeving en
Transport**
Autoriteit woningcorporaties
Graadt van Roggenweg 500
Utrecht
Postbus 16191
2500 BD Den Haag
www.ilent.nl

Datum 11 januari 2023
Betreft Toezichtbrief 2 Autoriteit woningcorporaties 2022

Contactpersoon
[Redacted]@ilent.nl

Geachte Raad van Commissarissen,

Datum
11 januari 2023

Op 29 september jl. ontving u de toezichtbrief over het jaarlijkse onderzoek dat ik naar uw corporatie heb uitgevoerd. De recente ontwikkelingen binnen Vanhier wonen geven aanleiding om mijn oordeel over de governance voor uw corporatie bij te stellen.

Ons Kenmerk
H622202

Conclusie

Ondanks de inzet van de RvC om diverse risico's te beperken, zie ik in de huidige situatie belangrijke verhoogde risico's. Ik beoordeel de risico's voor de onderdelen governance – besturing, governance - intern toezicht in de risicocategorie 'midden' en governance – integriteit in de risicocategorie 'hoog'.

Toezichtafspraken

In de huidige situatie van Vanhier Wonen is er sprake van een intensivering van het toezicht. Ik maak binnenkort met de RvC en [Redacted] afspraken om de ontwikkelingen nauwgezet te monitoren. Wanneer de governance weer voldoende stabiel is en ik vertrouwen heb in de continuïteit daarvan, zal ik het toezichtintensiteit afschalen.

Voorgaande beoordelingen

In mijn laatste toezichtbrief van september jl. beoordeelde ik de risico's van vrijwel alle onderdelen van het beoordelingskader als laag. Het oordeel over het onderdeel governance - intern toezicht heb ik aangehouden. Hierbij maakte ik de toezichtafpraak dat de onderzoeksrapporten, waarvoor de RvC opdracht had gegeven, met mij worden gedeeld.

Op 5 oktober jl. ontving ik van de RvC het onderzoeksrapport n.a.v. een klokkenluidersmelding. Hierna zijn diverse gebeurtenissen in de governance in een stroomversnelling gekomen en is mijn beeld van de risico's in de governance uit september in belangrijke mate gewijzigd. Dit is voor mij aanleiding om een tweede toezichtbrief te schrijven.

Hieronder geef ik een toelichting van de verkregen inzichten en ontwikkelingen waardoor mijn oordeel is gewijzigd.

Governance – Organisatie en Interne beheersing – Integriteit

De RvC heeft in het voorjaar 2022 een klokkenluidersmelding ontvangen. De RvC heeft vervolgens een extern bureau gevraagd deze melding te onderzoeken. Eind september was het rapport met de bevindingen gereed. Het rapport vermeldt o.m. toewijzingsfraude en grensoverschrijdend gedrag door [Redacted]. Het rapport beschrijft dat er voor een deel van de medewerkers sprake was van een angstcultuur.

Toen de ernst van de situatie [Redacted] steeds meer duidelijk werd, vond de RvC dit op geen enkele manier acceptabel en heeft zij maatregelen getroffen. De

RvC heeft in afstemming met de Aw een plan van aanpak gemaakt, waarin de nodige vervolgacties zijn opgenomen.

In oktober 2020 heeft Vanhier Wonen op last van de Aw het integriteitsbeleid geactualiseerd. Uit het onderzoek van september jl. blijkt echter dat dit beleid in de praktijk niet in de gehele organisatie werd doorleefd. Daarmee is het slechts een papieren werkelijkheid. De integriteit bleek vanwege het (voorbeeld)gedrag [redacted] onder de maat en heeft ook negatieve sporen nagelaten binnen de werkorganisatie. Daarbij merk ik op dat ook twee oud [redacted] van de corporatie in de onderzochte kwestie gedrag hebben vertoond dat niet getuigt van een deugdelijk moreel besef. Ik reken dit hen beide zwaar aan.

Inspectie Leefomgeving en
Transport
Autoriteit woningcorporaties

Datum
11 januari 2023

Ons Kenmerk
H622202

[redacted] In de opdracht is opgenomen dat, als onderdeel van een gewenste cultuuromslag, de processen en procedures, waaronder die van het integriteitsbeleid in de organisatie beter moeten worden geborgd.

Verder heeft de RvC de accountant opdracht gegeven om te onderzoeken of naast de reeds bekende incidenten er nog sprake is van andere onregelmatigheden met betrekking tot de woningtoewijzing.

Ik zie dat de RvC hiermee maatregelen neemt, maar ook dat de integriteit op dit moment nog niet in de gehele organisatie wordt doorleefd met passende en gedeelde waarden en normen. Daarmee is ook passend risicobewustzijn en de risicobeheersing nog onvoldoende aanwezig. [redacted]

[redacted] k beoordeel het risico voor het onderdeel governance - integriteit volgens het beoordelingskader in de risicocategorie 'hoog'.

Governance - Besturing - Kwaliteit bestuur

In mijn laatste toezichtbrief vroeg ik uw aandacht voor het borgen van voldoende functiescheiding bij de verschoven verantwoordelijkheden en het risico van onbalans in kracht en tegenkracht bij de besluitvorming door de bestuurder en MT. Dit vanwege de destijds tijdelijke invulling van verschillende posities voor de besturing van de organisatie. Inmiddels zijn de ontwikkelingen in een stroomversnelling gekomen.

[redacted] . Ook wordt gekeken of de [redacted] zijn taken weer kan oppakken. De [redacted] heeft om eigen redenen de organisatie verlaten. Inmiddels heeft Vanhier Wonen een nieuwe [redacted] geworven die begin 2023 start.

Duidelijk is dat de besturing op dit moment tijdelijk te maken heeft met hiaten en instabiliteit. [redacted]

[redacted] De RvC is daarbij nauw betrokken en heeft mij verzekerd dat er in de komende periode geen majeure investeringsbesluiten aan de orde zijn. De lopende projecten gaan door en nieuwe projecten worden voorlopig geparkeerd. De huidige besturing is enkel gericht op de continuïteit van de organisatie. De RvC heeft daarom geen beperkende maatregelen met betrekking tot bevoegdheden genomen.

In het plan van aanpak van de RvC zijn onderdelen opgenomen die betrekking hebben op het herstel van de volledige besturing en de borging van betrouwbare hard- en soft controls in de organisatie. [redacted] zal in opdracht van de RvC verdere uitvoering hieraan geven.

Gezien het bovenstaande, beoordeel ik het risico met betrekking tot governance - besturing in de risicocategorie midden.

Governance - Besturing - Kwaliteit intern toezicht

Na ontvangst van het rapport met de onderzoeksbevindingen sprak ik met de verschillende leden van de RvC en verzocht ik de RvC een plan van aanpak op te stellen. Er is vanaf dat moment ook sprake van een intensivering van het toezicht door de Aw.

Er zijn in de afgelopen jaren diverse signalen en incidenten op het gebied van governance geweest. Deze zijn onderwerp van gesprek met het bestuur en de RvC geweest en hebben eerder geleid tot ingrijpen van de Aw, door het opleggen van een verbeterplan governance. Desondanks voelde de RvC zich overvallen door de onderzoeksbevindingen. De RvC heeft wellicht signalen gemist of onderschat en/of is zich onvoldoende bewust van de risico's geweest. De RvC organiseert binnenkort een extern begeleide zelfevaluatie waarin de vraag centraal staat waar het mis is gegaan en hoe de RvC daarbij terugkijkt op haar eigen rol. Deze zelfevaluatie is met name ook bedoeld om het lerend vermogen van de RvC te versterken.

Vanuit de Aw is door mij en twee collega-inspecteurs zowel met de individuele commissarissen als de gezamenlijke raad over de ontstane situatie gesproken. Uit de gesprekken kregen wij de indruk dat niet eenieder de urgentie voelde, mede door een defensieve en vergoelijkende houding ten aanzien van het gebeurde. Bij een enkeling ontbrak nog voldoende besef van de ernst van de situatie en de noodzaak tot daadkrachtig ingrijpen. Er is daarmee bij ons twijfel ontstaan over kwaliteit van het interne toezicht in deze kwestie. [REDACTED]

[REDACTED] heeft inmiddels zijn functie per [REDACTED] opgezegd.

Bij de overige leden van de RvC neem ik waar dat zij daadkrachtig en constructief te werk gaan, nadat de ernst van de governance-situatie steeds duidelijker werd. In het plan van aanpak is per onderdeel aangegeven welke acties wanneer nodig zijn en wie deze acties oppakt. Ik heb het plan van aanpak met de RvC besproken en hierbij nog enkele aanscherpingen meegegeven. Ondertussen blijkt uit diverse correspondentie met de verschillende leden dat de acties voortvarend ter hand worden genomen.

Vanwege de ontwikkelingen in de governance heeft de RvC het extern uitgevoerde onderzoek naar de toekomstvisie/strategische verkenning voor Vanhier Wonen tijdelijk 'on hold' gezet. De RvC kiest er voor om eerst een [REDACTED] te werven, die als onderdeel van zijn opdracht dit onderzoek verder oppakt.

In 2023 maak ik monitoringafspraken met de RvC en [REDACTED]. Hiermee monitor ik de uitvoering van het plan van aanpak RvC (inclusief de genoemde zelfevaluatie) en de uitvoering van de door de RvC geformuleerde opdracht aan [REDACTED]. Hoewel ik vertrouwen heb in de aanpak van de RvC beoordeel ik per saldo het risico met betrekking tot governance - intern toezicht in huidige situatie in de risicocategorie midden.

Tot slot

Ik vraag u deze toezichtbrief te delen met uw organisatie en uw stakeholders over de inhoud ervan te informeren. Om transparant te zijn en ook in verband met de voorbeeldwerking plaatst de Aw deze toezichtbrief op de website. Als u vragen heeft naar aanleiding van deze brief dan kunt u uiteraard contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

SENIOR INSPECTEUR/AUTORITEIT WONINGCORPORATIES,
[REDACTED]

Inspectie Leefomgeving en
Transport
Autoriteit woningcorporaties

Datum
11 januari 2023

Ons Kenmerk
H622202